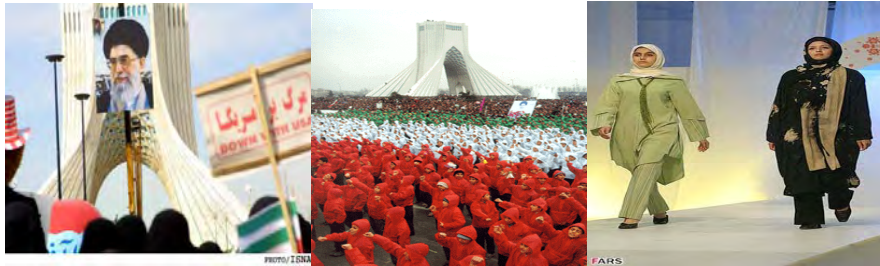

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ שביעות רצון באיראן בעקבות פרסום התוצאות הראשוניות של הבחירות בעיראק.
- ✓ קולות אחרים בסוגיית הגרעין: אינטלקטואל רפורמיסטי בכיר מזהיר מפני דחיית הצעת המערב בעניין הגרעין על-ידי איראן.
- ✓ שבועיים לפני תום השנה האיראנית: המג'לס אישר את הצעת התקציב לשנה הבאה.
- ✓ לקראת ה"נורוז": הויכוח על השימוש בדגי-זהב על שולחן החג.
- ✓ תמונות השבוע: מתכוננים לנורוז.

שביעות רצון באיראן בעקבות פרסום התוצאות הראשוניות של הבחירות בעיראק

עם פרסום התוצאות הראשוניות של הבחירות הכלליות לפרלמנט העיראקי, שהתקיימו השבוע, הביעה התקשורת השמרנית באיראן שביעות רצון מהצלחתם המסתמנת של הרשימות השיעיות המרכזיות שהתמודדו בבחירות.

במאמר מערכת, שהתפרסם השבוע ביומון כיהאן, נכתב, כי הבחירות לפרלמנט העיראקי היו הרגישות ביותר מאז נפילת צדאם חסין, כיוון שהן צפויות להשפיע, בין היתר, על הקשרים בין עיראק לבין מדינות האזור. היומון הביע שביעות רצון מהשתתפותם הפעילה של אזרחי עיראק

בבחירות על אף פיגועי הטרור הנמשכים במדינה מצד אלקאעדה ובתמיכת ארה"ב וערב הסעודית. לטענת היומון, חיזקו הבחירות את שלטון השיעים במדינה והכשילו את מאמצי ארה"ב לעורר חילוקי דעות בין העם העיראקי לבין הממשלה השיעית השלטת באופן שיאפשר את המשך השליטה האמריקאית במדינה. התוצאות הראשונות מצביעות לדעת כיהאן על תמיכת העם העיראקי בממשלה השיעית ובעמדותיה האנטי-אמריקאיות, מהוות כישלון עבור ארה"ב וערב הסעודית ומבטאות את שאיפתו של העם העיראקי בעיראק עצמאית תחת שלטון אסלאמי וחופשית מכיבוש אמריקאי ומהתערבות עושי דבריה באזור (כיהאן, 9 מרץ).

גם היומון השמרני קדס (Ghods) התייחס להישג המסתמן של שתי הרשימות השיעיות המרכזיות ("הקואליציה הלאומית העיראקית" ו"רשימת מדינת החוק") והעריך, כי רשימת אלעראקיה בראשות ראש הממשלה לשעבר, איאד אלעלאוי, המשלבת במסגרתה גם גורמים סונים חילוניים ואנשי בעת' לשעבר, לא תצליח להגביר את כוחה והשפעתה על אף התמיכה ההסברתית והתקשורתית הניכרת, שהעניקה לה ערב הסעודית (קדס, 9 מרץ).

ערב הבחירות האשימה התקשורת השמרנית את ארה"ב בתמיכה ברשימת אלעראקיה בניסיון להחליש את מעמד הפוליטי של השיעים בעיראק. היומון השמרני תהראן-י אמרוז (Tehran-e Emrouz) טען, כי האמריקאים פעלו לבקשת שכנותיה הערביות של עיראק בניסיון להכשיר את הקרקע לבחירתם לפרלמנט העיראקי של שרידי מפלגת הבעת' (תהראן-י אמרוז, 7 מרץ).

גם היומון ג'מהורי-י אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami) האשים את ארה"ב בתמיכה באנשי הבעת' לשעבר. במאמר מערכת, שפרסם היומון בראשית השבוע, נכתב, כי מאז כיבוש עיראק ניסו האמריקאים להציב את תומכיהם בעמדות רגישות בממשל העיראקי החדש, אך מאמצייהם נכשלו לנוכח ניצחון הקואליציה השיעית בבחירות הכלליות הראשונות לפרלמנט העיראקי. בעקבות כך שינו האמריקאים את מדיניותם והחלו לתמוך בצורה ישירה או עקיפה במתנגדי השיעים, ובראשם הגורמים הקשורים למפלגת הבעת' לשעבר ופעילים פוליטיים סונים. כך, למשל, ניסו האמריקאים לשנות את החלטת שלטונות עיראק לפסול את מועמדותם של כמה מאות מועמדים בשל תמיכתם במשטר הקודם. היומון השמרני האשים גם את ערב הסעודית בהתערבות בענייני הבחירות בעיראק וטען, כי זו סיפקה סיוע הסברתי, דיפלומטי וכספי לרשימתו של איאד אלעלאוי (ג'מהורי-י אסלאמי, 6 מרץ).

קולות אחרים בסוגיית הגרעין: אינטלקטואל רפורמיסטי בכיר מזהיר מפני דחיית הצעת המערב בעניין הגרעין על-ידי איראן

פרופ' צאדק זיבאכלאם (Sadegh Zibakalam), מבכירי האינטלקטואלים הרפורמיסטיים באיראן, קרא השבוע להנהגת איראן להיענות בחיוב להצעת המערב בנוגע להעברת אורניום מועשר לחו"ל בתמורה לדלק גרעיני והזהיר מפני השלכותיו של סירוב איראני להצעה זו.

בראיון, שהעניק זיבאכלאם לאתר החדשות פרארו, אמר הפרשן המדיני הבכיר, כי הצעת המערב היא הצעה טובה המכירה בזכותה של איראן להעשרת אורניום וכי קבלתה על-ידי

איראן תשמוט את הקרקע מתחת לרגלי האמריקאים המבקשים לגייס נגדה את תמיכת הקהילה הבינלאומית. זיבאכלאם הישווה בין תוכנית הגרעין לבין הלאמת הנפט על-ידי ראש הממשלה מחמד מצדק (Mohammad Mossadegh) בראשית שנות החמישים ואמר, כי על הבכירים האיראנים ללמוד את הלקח ההיסטורי מסירובה של איראן להסכים להצעות הפשרה בנוגע להלאמת חברת הנפט האנגלו-איראנית.

זיבאכלאם, שהרצה בכנס בנושא "הנפט ומדיניות החוץ האיראנית", שנערך השבוע מטעם המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, אמר, כי אילו הייתה איראן מאמצת בראשית שנות החמישים את הצעות ארה"ב והבנק העולמי לפתרון משבר הנפט, ניתן היה לממש את יעדי הלאמת הנפט בתמיכה אמריקאית וללא ההשלכות הפוליטיות והכלכליות הקשות שנגרמו בעקבות ההלאמה.

בהתייחסו לסוגיית הגרעין אמר זיבאכלאם, כי גם בנושא זה מוצגות כיום בפני איראן הצעות טובות לפתרון המשבר שעשויות לאפשר לה לבנות אמון ולממש את האינטרסים הלאומיים שלה מבלי לשלם על כך מחיר כבד. קבלת ההצעה תאפשר לדבריו לאיראן לשמוט את הקרקע מתחת לטענת ארה"ב בנוגע לסירובה כביכול לשתף פעולה עם הקהילה הבינלאומית ולהכשיל את מאמצי ארה"ב לגייס תמיכה בינלאומית בעמדותיה נגד איראן (פרארו, 5 מרץ).

פרופ' צאדק זיבאכלאם, הנחשב לאחד מבכירי האינטלקטואלים הרפורמיסטיים באיראן, משמש כמרצה למדעי המדינה באוניברסיטת טהראן וכפרשן פוליטי בכיר. בשנים האחרונות מתח זיבאכלאם במספר הזדמנויות ביקורת חריפה על מדיניות המשטר, ובכלל זה גם על מדיניות החוץ והגרעין של הנהגת איראן. במאי 2009 עורר זיבאכלאם סערה ציבורית חריפה בעקבות שידורו של פאנל בהשתתפותו בטלוויזיה האיראנית, שעסק במדיניות החוץ האמריקאית במלאת 100 ימים לכהונתו של הנשיא ברק אובאמה. במהלך הפאנל טען זיבאכלאם, בין היתר, כי ההנהגה האיראנית אינה מוכנה להכיר בשינוי המשמעותי שחל במדיניות החוץ האמריקאית מאז בחירתו של אובאמה כנשיא, כיוון שהיא שבויה בידי תפישות אידיאולוגיות קיצוניות ובלתי-מתפשרות.

יצוין, כי אין זו הפעם הראשונה שאינטלקטואלים ופעילים פוליטיים בודדים המזוהים עם המחנה הרפורמיסטי משמיעים ביקורת ביחס למדיניות הגרעין של ההנהגה האיראנית. כך, למשל, מתח

בעבר הפיזיקאי וחבר המג'לס הרפורמיסטי לשעבר, אחמד שירזאד (Ahmad Shirzad), ביקורת ביחס לתוכנית הגרעין האיראנית ואף טען, כי היא אינה מוצדקת מבחינה כלכלית.

שבועיים לפני תום השנה האיראנית: המג'לס אישר את הצעת התקציב לשנה הבאה

בתום דיון סוער אישר השבוע המג'לס ברוב קולות את הצעת התקציב לשנה הבאה (המתחילה ב-21 במרץ). תקציב המדינה יעמוד על כ-347 מיליארד דולרים. 151 חברי מג'לס הצביעו בעד הצעת התקציב, 62 הצביעו נגדה ו-12 נמנעו. במהלך הדיון במג'לס נישאו 20 נאומים: עשרה על-ידי חברי מג'לס, שתמכו בהצעת התקציב, ועשרה על-ידי חברי מג'לס, שהתנגדו להצעה.

תומכי התקציב טענו, כי התקציב משקף עליה של 70 אחוזים בתקציב הפיתוח ויביא להפחתת התלות בהכנסות המדינה מנפט, לעידוד פעילותו של הסקטור הפרטי, לצמיחה כלכלית ולגידול בהיקף התעסוקה ובהיקף השקעות בפעילות תרבותית. עוד ציינו חברי המג'לס, שהצביעו בעד התקציב, כי מדובר בתקציב שקוף המאפשר למג'לס לפקח עליו במידה רבה יותר מבעבר.

לעומתם טענו מתנגדי התקציב, כי במתכונתו המוצעת הוא אינו מאפשר לממשלה לעמוד ביעדי האינפלציה, האבטלה והצמיחה הכלכלית, שנקבעו במסגרת התוכנית הכלכלית הרב-שנתית וכי הוא אינו מציע פתרונות מספקים להשפעות האינפלציוניות של הרפורמה הצפויה במדיניות הסובסידיות הממשלתית.

ראש המרכז למחקרים של המג'לס, אחמד תוכלי (Ahmad Tavakoli), הנחשב לאחד ממבקריה החריפים של הממשלה מקרב חברי המג'לס השמרנים, הזהיר, כי התקציב עלול להוביל לצמיחה כלכלית שלילית, לאינפלציה של 50 אחוזים ולעליה בשיעור האבטלה בשנה הבאה. עוד ציין תוכלי, כי הממשלה התעלמה בהצעת התקציב שלה מהשפעותיה הצפויות של הרפורמה במדיניות הסובסידיות, שאמורה להיות מיושמת בחודשים הקרובים (סוכנויות הידיעות, 8 מרץ).

במקביל לאישור התקציב דחה השבוע המג'לס את בקשת הנשיא אחמדדניאד להגדיל את הסכום המוקצב לקיצוץ הסובסידיות מ-20 מיליארד דולרים ל-40 מיליארד דולרים. בדיון

בהשתתפות הנשיא הצביעו 111 חברי מג'לס נגד בקשת הנשיא לעומת 105 חברים שתמכו בה. בנוסף, שנשא הנשיא בפני המג'לס טרם ההצבעה, טען אחמדינז'אד, כי הסכום שאושר על-ידי המג'לס לא יספיק למימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות עליה הכריזה הממשלה (סוכנויות הידיעות, 9 מרץ).

לקראת ה"נורוז": הויכוח על השימוש בדגי-זהב על שולחן החג

דג הזהב נחשב לאחד מסמלי ראש-השנה האיראני (נורוז, Nowruz) המצוין ב-21 במרץ ומשפחות איראניות רבות נוהגות להניח על שולחן סעודת ערב החג צנצנת ובה לפחות דג-זהב אחד כסמל לחיים מאושרים.

המנהג לעשות שימוש בדגי-זהב במהלך הנורוז עורר השנה, עם זאת, ביקורת והתנגדות באיראן. בכיר במחלקת איכות הסביבה בעיריית טהראן הביע השבוע התנגדות למכירת דגי-זהב בשווקים לקראת הנורוז ולשימוש בהם. לדבריו, מוחזקים דגים אלה בתנאים בלתי-ראויים ועלולים לגרום למחלות שונות ולפיכך מכירתם, קנייתם והשימוש בהם אינם מאושרים על-ידי רשויות איכות הסביבה (פארס, 6 מרץ).

גם אתר החדשות פרדא פירסם השבוע מאמר ובו הסתייגות חד-משמעית מהשימוש בדגי-זהב לצרכי החג. מחבר המאמר, חסין עבירי גלפאיגאני (Hossein Abiri Golpayegani), מנה מספר סיבות כנגד השימוש בדגי-זהב כסמל בסעודת החג: סיבה היסטורית: לדבריו, השימוש בדג-זהב במסגרת סעודת הנורוז לא היה מקובל עד לפני כמאה שנים ואין כל עדות לשימוש בדג זה כסמל לנורוז בעבר. מדובר במנהג שמקורו בסין והגיע לאיראן רק במהלך המאה העשרים במקביל לתחילת יבוא התה מסין; סיבה בריאותית: הדג עלול להעביר את חיידק הסלמונלה; סיבה פסיכולוגית: מותו בטרם-עת של דג הזהב עלול בחלק מהמקרים להשפיע לרעה על ילדים קטנים ואף לגרום לטראומה בקרב ילדים ולפגוע בבריאותם הנפשית; סיבה דתית: העברתם של דגי הזהב ממקום מחייתם הטבעי למקום צר וקטן והחזקתם בתנאים בלתי-ראויים במשך ימי החג עלולה להביא למותם וכתוצאה מכך לזיהום האוויר בבית וכן גורמת לצער בעלי-חיים האסור על-פי ההלכה; סיבה כלכלית: מחירו של דג-זהב הוא כעשרת אלפים תומאן (כ-10 דולרים) והמשפחות האיראניות מוציאות במהלך ימי החג בממוצע כ-20 מיליארד תומאן (כ-20 מיליון דולרים) לצורך רכישת דגי-זהב, שממילא אינם מחזיקים מעמד לאורך זמן. למען

השם, שלמות הילדים והשמירה על איכות הסביבה יש להימנע, איפוא, משימוש בדגי-זהב כפריט בסעודת החג (פרדא, 2 מרץ).

תמונות השבוע: מתכוננים לנורח

